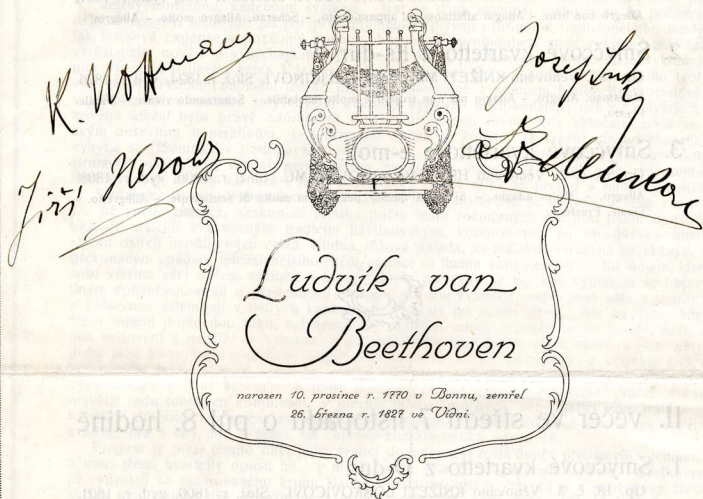

14. / 12 1918.

Koncertní ředitelství: Bedřich Spurný, Plzeň, Bendova ulice čis. 12
Telefon 817/VIII.

Souborné provedení všech smyčc. kvartetů

Poprvé v Plzni. Sál Městské Besedy v Plzni. Poprvé v Plzni.

17. října, 7. listopadu a 21. listopadu, 5. prosince 1917 a 5. ledna 1918

Učinkuje České kvartetto

pp. Karel Hoffmann, Josef Suk, Jiří Herold, Ladislav Zelenka

Cena 30 hal.

I. večer ve středu dne 17. října 1917 o půl 8. hod.

1. Smyčcové kvartetto z F-dur.

Op. 18, č. 1. Věnováno KNÍŽETI LOBKOVICOVI. Složeno r. 1800, vyšlo r. 1801.
Allegro con brio. - Adagio affettuoso ed appassionato. - Scherzo. Allegro molto. - Allegro.

2. Smyčcové kvartetto z Es-dur.

Op. 127. Věnováno KNÍŽETI MIKULÁŠI GALICINOVI. Slož. r. 1824, vyd. r. 1826.
Maestoso. Allegro. - Adagio ma non troppo e molto cantabile. - Scherzando vivace. - Finale.
Presto.

3. Smyčcové kvartetto z e-moll.

Op. 59, č. 2. Věnováno HRAB. RAZUMOVSKÉMU. Slož. r. 1806, vyd. r. 1808.
Allegro. - Molto adagio. - Si tratta questo pezzo con molto di sentimento. - Allegretto. -
Finale. Presto.

II. večer ve středu 7. listopadu o půl 8. hodině

1. Smyčcové kvartetto z D-dur.

Op. 18, č. 3. Věnováno KNÍŽETI LOBKOVICOVI. Slož. r. 1800, vyd. r. 1801.
Allegro. - Andante con moto. - Scherzo. Allegro. - Finale. Presto.

2. Smyčcové kvartetto z B-dur.

Op. 130. Věnováno KNÍŽETI MIKULÁŠI GALICINOVI. Složeno r. 1825. Finale
nynější jest poslední skladbou Beethovenovou z r. 1826. Vydáno r. 1826.
Adagio ma non troppo. Allegro. - Andante con moto, ma non troppo. - Alla danza tedesca.
Allegro assai. - Cavatina. Adagio molto espressivo. - Finale. Allegro.

3. Veliká fuga pro 2 housle, violu, violoncello z B-dur.

Op. 133. Věnována KARDINÁLU ARCIVÉVODOVI RUDOLFOVI. Složena r. 1825,
vyšla v květnu 1827.

4. Smyčcové kvartetto z C-dur.

Op. 59, č. 3. Věnováno HRAB. RAZUMOVSKÉMU. Slož. r. 1806, vyšlo r. 1808.
Introduzione. Andante con moto. Allegro vivace. - Andante con moto quasi Allegretto. -
Menuetto. Grazioso. - Allegro molto.

V. Štěpán: Beethovenův festival.

Provedení všech Beethovenových kvartetů bude vždy posluchači, třeba v koncertních poměrech nejzhyčkanějším, hudebním svátkem. Jest tu dána možnost zastavit se na počátku dnešní dějinné epochy, sledovati, jak její prvé prameny splývají s proudem tradičního tehdy umění, jak formová expanse a pozvolný postup obsahového prohloubení staví vyšší a vyšší hráz mezi vzrůstající novým a vyzývající bývalým řečištěm, jak konečné odloučení je vykonáno vnitřním vývojem jediného genia a jak jeho dráha stává se pak východištěm hudebního tvoření pro celé století. Průběh i naplnění tohoto převratu nalezneme v komorní hudbě Beethovenově, hlavně v nejmimnějších soubojích smyčcového kvarteta vyjádřen nejdokonaleji, kdy skladatel zcela se podává svým duševním imperativům, vedoucím ho třeba do končin, za krásné dosud zneuznaných, a vyhýbá se jakémukoliv podřizování se zákonům, majícím pouze autoritu zvykovou; soubor čtyř strunných nástrojů je tu pak nejitvanějším zvukovým materiálem, a tak nám reprezentuje řada Beethovenových kvartet zároveň i řadu postupných met, k nimž až přerod v hudbě dospívá.

Sledujeme-li v podrobnostech cestu skladatelovu, zastavíme se nejprve u šesti kvartetů opus 18. Již vnější známka, seskupení většího počtu málo rozměrných děl pod jedno opusové číslo, ukazuje zřetelně k ustáleným tradicím haydnovským, komponovati na objektivně hned celou sbírku ostřeji neodlišných celků. Klidná, růžová nálada, jen málokde vzrušená nečekáním a rychle překonaným vpádem intenzivnějšího citění, variace na thema spokojenosti — toť dojem, kterým působí většina vět; ovšem vášnost a bolest života projevují se tu, kde výjimkou se objeví, zcela jiným způsobem, nežli u předchůdců; adagio z F-dur kvarteta, nebo první věta z c-moll energií a vášnivosti zatemňují v ostrých kontrastech vytvářejí jas svého okolí. Ale ani tam, kde mladý autor odmítl pomocnou ruku, nabízenou mu staršími mistry, a snažil se jíti jinudy, nežli on, ani tam nedovedl a nechtěl se vymaniti z područí formového kreda starší školy, a jeho věty z této doby jsou klassickými ukázkami nejpřísnější formové kázně, přicházející z vnějšku. Celý způsob kompoziční práce ukazuje jasně na postup od formy k obsahu, na hlavní skladatelovu tendenci: vyplnití logicky dané schema. K tomu hodí se hlavně způsob motivické práce, uvádějící co největší řadu tonových kombinací, v mezích motivu možných, nepočítající však ještě s psycho-logickou důležitostí proměny motivické, Beethovenem v jeho pozdějších dílech tak využitě. Hra s lidmi, hra s city, hra s prací, toť celková charakteristika opusu 18.

Propast je mezi těmito díly, jichž šestici dovedeme si zcela dobře představit v jediném rámci, a mezi třemi kvartety opusu 59., v nichž každá věta je pregnantním celkem. Beethoven se tu již vyprostil ze začarovaného kruhu sladké bezstarostnosti a vytvořil si v sobě nový život, jehož složky jsou daleko tíže dosažitelné a proto i vzácnější, nežli byly průhledné složky umělcova života dřívější doby. Všechno tu záleží na individuu, pohodlnost typu je rozbita; radost, smích, vzor, energie, všechny kladné hodnoty jsou tu vyvozeny z jediného mateřsky úrodného prvků, z bolesti, jež vrhá reflexy na všechny strany a již teprve rozkoš se stává pravou rozkoší. V kvartetech střední periody nejsou sice ještě dostupeny nejv. vrcholky citů, ale je tu již hud. oblast rozptýlena až k nejdolejšími jích hranicím pokud se šíře týče; při tom, poslušen jedině sebe, neododlává Beethoven přesně dle vět domény jednotlivých nálad, často prochází celým jích pásmem, často dává splývati dvěma zdánlivě odlišným v neurčitých obrysech. Zrození moderního člověka v hudbě nutno položit za motto těmto třem dílům. Shodně se svou extensivou obsahovou, zahrnující celá bohatství nově nalezených končin duševních, rozpinají se Razumovská kvarteta i vnějšími rozměry svých vět do nezvyklých šíř. K důstojnému vypracování a vyvrcholení na příklad první věty z F-dur, nebo adagia z e-moll kvarteta, nebo finale posledního, je potřeba ovšem i většího místa, nežli ho spotřebovaly malé psychické nároky opusu 18. Při tom motiv nikde není brán jako řemeslné náčíní, všude je již traktován jako jednotící prvek, který svými proměnami a při tom svou základní neměnností slouží skladateli i k vyjádření nejmenších odstínů jeho představ i k semknutí formy. Heslo, běžné v hudbě a zaváděné v moderní architektuře, že zevnější forma má být diktována jediné vnitřní požadavky, s jediným omezením, že tyto požadavky musí si klásti hotový a tedy disciplinovaný umělec, toto heslo je v Beethovenově op. 59. poprvé v komorní hudbě sledováno; neboť třeba že sonátová, rondová, variační a písňová forma jsou tu v hlavních rysech znatelné, jsou jejich modifikace již tak značné, že (většinou alespoň) máme tu před sebou spíše nezměnitelné formální traty.

Kvarteta op. 74. a 95. jsou spojovací články v vývoji Beethovenově. Harfový kvartet má přísně tradiční architektóniku, a postup kompoziční práce příbuzný Razumovským, je však od

nich oddělen zřetelným zúžením citového programu; autor se zřídka dobrovolně údelu zahrnutí do svého díla i citové elementy cizí, opouští onen lesk opusu 59, a poddává se místo něho zvýšené subjektivitě. Tim vysvětlíme si též speciálně kvartetní zvuk tohoto díla, neboť tomuto podkladu stačí spíše menší schopnost dynamického napětí nežli dřívějšímu. Ještě blíže poslednímu kvartetnímu stojí opus 95., dramaticky stručné a vzácně jednotné ve svém, někdy až burlesky energickém ladění. Jsme stále na téže půdě, z níž vyrostla díla zám již známá, jen v detaillech výrazu sledáváme již často nová, ukazující do předu.

Tak dostáváme se k slavné řadě, počínající Es-dur kvartettem op. 127 a končící F-dur op. 135. V pěti dílech cyklických a v samostatné fuzi jsou zahrnuty nejodlehlejší poly lidského citění, všechny jeho kategorie. Není tu raffinovanosti, vše je tu zjednodušeno do nejpřímějších linií a za to pak vysloveno v největší intenzitě. Humor, neuskutečnitelný před Beethovenem, vznikající z nejbližšího sousedství touhy a rozmaru, bolest, prýšticí z nejpnějšího chápání života, energie, bojující úžasnými zbraněmi, zbožnost plná pokory, toť jsou nejdůležitější základní charaktery beethovenovských vět této periody. Rozvíjení předem jasného psychologického plánu dodává jejich formě hlubší oprávněnosti, nežli motivická schemata; uprostřed svého okoli reprezentuje pak každá věta opět článek mohutnějšího řetězu, tvořeného hlavní ideou celku; někde (a-moll, cis-moll) jest ji probojování se od prvopočáteční resignace k závěrečnému životnímu kladu, někde (B-dur) něžný a zároveň trpký úsměv, ono prostředí jediné Beethovenem v hudbě realizované, pro něž máme terminus technicus: beethovenovský humor, s nímž harmonicky splyvají i tak melancholické věty jako je Cavatina. Uměrně s obsahem roste i síla výrazu, jež potřebuje nyní již melodií ohromného rozpětí, neustálé tematické práce, neperforované žádnými episdami, směřující, často až bizarně klikatého vedení hlasů, dotýkajících se v jednom okamžiku nejvzdálenějších končin tonových, nových kombinací harmonických a složitějších efektů zvukových. Jak paradoxi je úkol parafrasovati tato díla slovně, dokazuje i takový básník, jako byl Wagner ve své knize o Beethovenovi. Epitheton: nejčistší hudba bude vždy posledním výsledkem takového pokusu.

Reprodukce celého cyklu byla naprosto dokonalá. České kvartetto má v inteligenci všech svých členů bezpečnou záruku, že nezkrasí nikde konturu díla; ale i předpokládáme-li pro stylový přednes posledního Beethovena nutnost podobné intelligence, nevystačíme s tímto předpokladem na vysvětlení všech jemných finess, jimiž oplývá hra Českého kvartetta, i na vysvětlení oné jasnosti, již při jeho hře pocítujeme i v nejsložitějších místech. Tu musíme přidati ještě nesehávající hudební instinkt a hluboký smysl pro formu spolu se schopností poddávati se vůli komponistově i v nejnepřehlednějších příkazech. Dovedeme si představit, že starší referenti mohli býti nadšeni hrou jiných sdružení, že Helmesbergrovo nebo Joachimovo kvartetto hrálo Beethovena rovněž krásně. Že však sotva se všude vyrovnali našim umělcům, toho zřetelným důkazem mi je, že aspoň velká fuga op. 133. zůstala mnohým ze starších (uvádím jen Helma za příklad) nesrozumitelnou v jejich interpretaci; kdežto jakýkoliv pocit nejjasnosti musí zmizeti, stojíte-li před zvukem tak křísťalově čistým, jaký právě v této fuzi vyvinuli naši kvartetisti.

Obecenstvo naplnilo všech pět večerů a na celé jeho náladě bylo pozorováno, že jest si vědomo výjimečnosti takových chvil. Zvláště potěšitelným zjevem však bylo, že tentokrát nejenom hlouček hudebníků, ale i celá massa laiků opatřila si příruční partitury a sledovala takto hraná díla detailně. Podobné čtení jen málo komu dovede snížit bezprostřednost požitku, dovede ale jistě každému k jeho požitku něco přidati: laikovi bude takto jasnější celé dílo, zejména jeho architektura, hudebník pak použije této pomůcky z nejozranějších stránek, on sledování reprodukčních detailů až po poučení, jež produktivní umělec může čerpati z dokonaleho způsobu Beethovenovy kvartetní sázky. To jsou vesměs věci, jež při nejlepší znalosti těchto děl nelze znáti pouhým čtením a jež mohou jistě zvýšiti radost z estetického vnímání hudby. Jsme vděční komornímu spolku za svátek, který nám tu příchystal a doufáme, že nezažili jsme ho naposledy.

III. večer ve středu 21. listopadu o půl 8. hodině

1. Smyčcové kvartetto z c-mol.

Op. 18, č. 4. Věnováno KNIŽETI LOBKOVICOVI. Slož. r. 1800, vyd. r. 1801
Allegro ma non tanto. - Andante scherzoso, quasi Allegretto. - Menuetto. - Allegro.

2. Smyčcové kvartetto z f-mol.

Op. 95. Věnováno MIK. ZMEŠKALOVÍ z DOMANOVIC. Slož. r. 1810, vyd. r. 1816.
Allegro con brio. - Allegretto ma non troppo. - Allegro assai vivace ma serioso. - Larghetto espressivo. Allegro.

3. Smyčcové kvartetto z F-dur.

Op. 135. Věnováno JANU Nep. WOLFMEIEROVÍ. Složeno na podzim r. 1826, vydáno r. 1827.

Allegretto. - Vivace. - Lento assai, cantate e tranquillo. - Der schwer gefasste Entschluss. - Grave ma non troppo tratto. - Poco adagio.

4. Smyčcové kvartetto z G-dur.

Op. 18, č. 2. Věnováno KNIŽETI LOBKOVICOVI. Slož. r. 1800, vyd. 1801.
Allegro. - Adagio cantabile. - Allegro. - Allegro molto quasi Presto.

IV. večer ve středu 5. prosince o půl 8. hodině

1. Smyčcové kvartetto z B-dur.

Op. 8, č. 6. Věnováno KNIŽETI LOBKOVICOVI. Slož. r. 1801, vyšlo r. 1801.
Allegro con brio. - Allegro ma non troppo. - Scherzo. Allegro. - La Malinconia. Adagio. Allegretto quasi Allegro.

2. Smyčcové kvartetto z a-mol.

Op. 132. Věnováno KNIŽETI MIK. GALICINOVÍ. Slož. r. 1825, vyšlo r. 1827.
Assai sostenuto. Allegro. - Allegro ma non tanto. Canzona di ringraziamento offerta alla divinità da un guarito, in modo lidico. Molto adagio. Andante. Molto adagio. - Alla Marcia, assai vivace. Allegro appassionato. Presto.

3. Smyčcové kvartetto z F-dur.

Op. 59, č. 1. Věnováno HRAB. RAZUMOVSKÉMU. Slož. r. 1806, vyšlo r. 1808.
Allegro. - Allegretto vivace e sempre scherzando. - Adagio molto e mesto. Thème russe. Allegro.

V. VEČER V SOBOTU 5. LEDNA 1918 o půl 8. hod.

1. Smyčcové kvartetto z A-dur.

Op. 18, čís. 5. Věnováno KNÍŽETI LOBKOVICOVI. Složeno r. 1801, vyšlo r. 1801.

Allegro. — *Menuetto*. — *Andante cantabile*. — *Allegro*.

2. Smyčcové kvartetto (harfové) z Es-dur.

Op. 74. Věnováno KNÍŽETI LOBKOVICOVI. Složeno r. 1809, vyšlo r. 1810.

Poco Adagio, *Allegro*. — *Adagio ma non troppo*. — *Presto*. — *Allegretto con Variazioni*. *Un poco vivace*, *Allegro*.

3. Smyčcové kvartetto z cis-mol.

Op. 131. Věnováno BARONU STUTTERHEIMOVÍ. Složeno na jaře r. 1826, vyšlo r. 1827.

Adagio ma non troppo e molto espressivo. — *Allegro molto vivace*. — *Allegro moderato*. — *Andante ma non troppo e molto cantabile*. *Andante moderato e lusinghiero*. *Allegretto*. *Adagio ma non troppo e semplice*. — *Allegretto*. — *Presto*. — *Adagio quasi un poco andante*. — *Allegro*.

Předplatné pro všech pět večerů:

Velká lože 120 kor., malá lože 80 kor., křeslo 20 kor., I. místo 15 K, II. místo 10 K, III. místo 8 K,
k stání 7 K, studenti 5 K.

Ceny míst k jednotlivému večeru:

Velká lože 30 kor., malá lože 20 kor., křeslo 4-50, I. místo kor. 3-40, II. místo kor. 2-30,
III. místo 2 kor., k stání 1-80, studenti 1-10. (Vše včetně dávek).

Upozorňuje se na výhodu předplatného. — Jednotlivé lístky k I. koncertu budou dány do prodeje teprve po uzavření předplatného.

Předplatné přijímají: J. Faustus, J. V. Hrubý, J. Houser a V. Steinhäuser. — Ceny míst včetně 10%₀ zemské a 8%₀ obecní dávky.

České kvartetto provedlo Beethovenův cyklus dvakrát v Praze, dále v Pešti, Št. Hradci, Lipsku, Mnichově, Frankfurtě, Hamburku, Kralovci, Amsterdamě, Haagu a Rotterdamu.

V Plzni proveden bude cyklus v jubilejním roce Českého kvartetta.